

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням вченої ради Національного
університету цивільного захисту України
від 2024 року, протокол №

Т.в.о. ректора

Олег СЕМКІВ

" " 2024 року

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА**

за спеціальністю 183 Технології захисту навколишнього середовища
галузі знань 18 Виробництво та технології

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

другий

СТУПІНЬ

магістр

Харків 2024

Рішення про внесення змін до освітньої програми

Зміни до освітньої програми затверджено вченою радою Національного університету цивільного захисту України

Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Голова вченої ради

(підпис)

(Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Зміни до освітньої програми затверджено вченою радою Національного університету цивільного захисту України

Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Голова вченої ради

(підпис)

(Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Зміни до освітньої програми затверджено вченою радою Національного університету цивільного захисту України

Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Голова вченої ради

(підпис)

(Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено відповідно до стандарту вищої освіти України за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 18 Виробництво та технології, спеціальність 183 Технології захисту навколишнього середовища, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 4 березня 2020 року № 378 проектною групою у складі:

керівник проектної групи (гарант освітньо-професійної програми):

КОЛОСКОВ Володимир Юрійович, завідувач кафедри прикладної механіки та технологій захисту навколишнього середовища, кандидат технічних наук, доцент.

члени проектної групи:

АНДРОНОВ Володимир Анатолійович, проректор з наукової роботи – начальник науково-дослідного центру, доктор технічних наук, професор;

КОНДРАТЕНКО Олександр Миколайович, професор кафедри прикладної механіки та технологій захисту навколишнього середовища, доктор технічних наук, доцент (рівень володіння іноземною мовою B2);

РИБКА Євгеній Олексійович, заступник начальника центру – начальник відділу організації науково-дослідної та патентної діяльності науково-дослідного центру, доктор технічних наук, професор;

ПОНОМАРЕНКО Роман Володимирович, начальник факультету оперативно-рятувальних сил, доктор технічних наук, професор;

ДУШКІН Станіслав Сергійович, доцент кафедри прикладної механіки та технологій захисту навколишнього середовища, кандидат технічних наук, доцент (рівень володіння іноземною мовою B2);

ДЖІНАДУ Абдулбакі, викладач та науковий співробітник у галузі авіаційних конструкцій, безпеки та дизайну Кварського державного університету, магістр аерокосмічної інженерії (Федеративна Республіка Нігерія) (за згодою);

ПАЩЕНКО Дмитро Вікторович, директор ТОВ «Востпак» (за згодою).

1 Профіль освітньо-професійної програми «Техногенно-екологічна безпека»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Національний університет цивільного захисту України Факультет техногенно-екологічної безпеки Кафедра прикладної механіки та технологій захисту навколишнього середовища
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації (відповідно до стандарту вищої освіти)	Ступінь вищої освіти - магістр Освітня кваліфікація - магістр з технологій захисту навколишнього середовища
Офіційна назва освітньої програми	«Техногенно-екологічна безпека»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України, Україна, строк дії сертифіката до 2024 р.
Цикл/рівень вищої освіти	НРК України – 7 рівень, Рамка кваліфікацій Європейського простору вищої освіти – другий цикл вищої освіти
Передумови	Наявність освітнього ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	до наступної акредитації
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.nuczu.edu.ua / розділ «Освітня діяльність», підрозділ «Освітні програми та проекти освітніх програм»
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі щодо захисту навколишнього середовища від впливу небезпечних чинників на довкілля, життєдіяльність і здоров'я людей, з використанням сучасних технологій захисту навколишнього середовища, що характеризуються невизначеністю умов та вимог, у сфері техногенно-екологічної безпеки з урахуванням потреб регіонів, постраждалих від воєнної агресії.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область	<i>Об'єкт вивчення:</i> сучасні природоохоронні технології захисту навколишнього середовища та забезпечення екологічної безпеки. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> наукові концепції, категорії, принципи, технології захисту навколишнього середовища на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Акцент на розвиток здатностей розв'язувати складні задачі захисту навколишнього середовища, що характеризуються невизначеністю умов та вимог з урахуванням потреб регіонів, постраждалих від воєнної агресії.
Фокус освітньої програми: загальна/спеціальна	Спеціальна освіта та професійна підготовка в галузі технологій захисту навколишнього середовища. Програма базується на загальновідомих наукових положеннях щодо розв'язання природоохоронних завдань і проблем забезпечення техногенно-екологічної безпеки за допомогою інноваційних методів і

	технологій, сприяє оволодінню компетентностями, необхідними для вирішення питань з технологій захисту навколишнього середовища з урахуванням потреб регіонів, постраждалих від воєнної агресії. <i>Ключові слова: технології захисту, доквілля, екологічна безпека, виробництво, технологія, природоохоронна діяльність, воєнна агресія.</i>
Особливості освітньої програми	Програма розвиває підґрунтя для набуття поглиблених знань з питань технічного забезпечення захисту доквілля. Особливості освітньо-професійної програми полягають у широкому використанні під час навчання сучасних інноваційних підходів та технологій для розуміння та розв'язання проблем у сфері методів та технологій захисту навколишнього середовища з урахуванням потреб регіонів, постраждалих від воєнної агресії
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Відповідно до здобутої спеціальності випускники можуть працювати на посадах за Класифікатором професій ДК 003:2010: Науковий співробітник (галузь інженерної справи), код КП 2149.1; Інженер з охорони навколишнього середовища, код КП 2149.2; Інженер з техногенно-екологічної безпеки, код КП 2149.2; Викладач професійно-технічного навчального закладу, код КП 2320; Технолог, код КП 3119; Інспектор державний з питань цивільного захисту та техногенної безпеки, код КП 3449. Права випускників на працевлаштування не обмежуються.
Подальше навчання	Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та/або набуття додатково кваліфікацій у системі післядипломної освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Загальний стиль навчання – завдання-орієнтовний: самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через лабораторну практику. При викладанні застосовуються наступні методи, методики та технології: методи моделювання систем та процесів техногенно-екологічної безпеки, якісних і кількісних хімічних, фізичних, фізико-хімічних, медико-біологічних; методи проектування систем та технологій захисту навколишнього середовища. Викладання проводиться у формі: лекцій, семінарів, практичних занять, виконання проектів, дослідницькі роботи, самонавчання, підготовка кваліфікаційної роботи.
Система оцінювання	Оцінювання результатів навчання за освітніми компонентами здійснюється за 100-бальною шкалою через такі види контролю: поточний; підсумковий; атестація здобувачів вищої освіти (захист кваліфікаційної роботи).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері технологій захисту навколишнього середовища при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю й невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
	ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
	ЗК03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з

	різних джерел.
	ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК06. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
	ЗК07. Здійснення безпечної діяльності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК01. Здатність контролювати й оцінювати екологічні ризики впливу техногенних об'єктів і господарської діяльності на довкілля.
	СК02. Здатність використовувати науково-обґрунтовані методи обробки результатів досліджень в галузі технологій захисту навколишнього середовища.
	СК03. Здатність планувати, проектувати та контролювати параметри роботи окремих видів обладнання, техніки і технологій захисту навколишнього середовища.
	СК04. Здатність розробляти нові та використовувати відомі способи утилізації, знезараження та рециклінгу побутових і промислових відходів.
	СК05. Здатність впроваджувати і використовувати відновлювальні джерела енергії, ресурсо- та енергозберігаючі технології.
	СК06. Здатність контролювати й оцінювати ефективність природоохоронних заходів та застосовуваних технологій.
	СК07. Здатність оцінювати екологічні ризики впливу воєнних дій на складові довкілля.
	СК08. Здатність розробляти нові та використовувати відомі технології захисту довкілля з урахуванням потреб регіонів, постраждалих від воєнної агресії.
	СК 09. Здатність демонструвати знання основ культури безпеки, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки та охорони праці у галузі технологій захисту навколишнього середовища.
7 – Програмні результати навчання (ПР)	
ПР01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.	
ПР02. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, зокрема, для презентації результатів досліджень та інновацій.	
ПР03. Використовувати сучасні комунікаційні, комп'ютерні технології у природоохоронній сфері, збирати, зберігати, обробляти і аналізувати інформацію про стан навколишнього середовища та виробничої сфери для вирішення завдань професійної діяльності.	
ПР04. Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.	
ПР05. Ефективно працювати у команді та міжнародному колективі, мати лідерські навички.	
ПР06. Здійснювати аналіз соціо-економіко-екологічного стану підприємств, населених пунктів, районів, областей та розробляти стратегії їх сталого розвитку.	
ПР07. Розробляти системи екологічного управління з дотриманням вимог ISO 14004, встановлювати процедури та планувати і реалізовувати природоохоронні заходи протягом всього життєвого циклу продукції.	
ПР08. Проектувати системи комплексного управління відходами та еколого-економічними аспектами їх утилізації, основами проектування полігонів для розміщення відходів, оцінювати їх вплив на довкілля та людину.	
ПР09. Оцінювати загрози фізичного, хімічного та біологічного забруднення біосфери та його впливу на довкілля і людину, вміти аналізувати зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі під впливом природних і техногенних факторів.	

<p>ПР10. Оцінювати вплив промислових об'єктів на навколишнє середовище, наслідки інженерної діяльності на довкілля і пов'язану з цим відповідальність за прийняті рішення, планувати і проводити прикладні дослідження з проблем впливу промислових об'єктів на навколишнє середовище.</p>	
<p>ПР11. Організовувати утилізацію і знезаражування промислових і небезпечних відходів, оцінювати вплив промислових і небезпечних відходів на довкілля.</p>	
<p>ПР12. Впроваджувати і використовувати відновлювальні джерела енергії та ресурсо- та енергозберігаючі технології у виробничій та соціальній сферах.</p>	
<p>ПР13. Використовувати у практичній діяльності знання вітчизняного та міжнародного природоохоронного законодавства.</p>	
<p>ПР14. Проектувати системи і технології захисту навколишнього середовища.</p>	
<p>ПР15. Відшукувати, оцінювати і аналізувати наукову і технічну інформацію, необхідну для розробки і впровадження у виробництво інноваційних природоохоронних технологій та обладнання.</p>	
<p>ПР16. Здійснювати аналіз соціо-економіко-екологічного стану регіонів, що постраждали від воєнної агресії, та розробляти стратегії їх відновлення.</p>	
<p>ПР17. Оцінювати вплив воєнних дій на складові довкілля.</p>	
<p>ПР18. Проектувати системи і технології захисту навколишнього середовища від негативного впливу внаслідок воєнних дій.</p>	
<p>ПР19. Проектувати системи поводження з відходами, що утворилися внаслідок воєнної агресії, оцінювати їх вплив на довкілля та людину.</p>	
<p>ПР20. Знати основи культури безпеки, безпеки життєдіяльності, правила пожежної безпеки та охорони праці у галузі технологій захисту навколишнього середовища.</p>	
<p>8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньої програми</p>	
Кадрове забезпечення	У викладанні компонентів освітньо-професійної програми обов'язкової та вибіркової частини змісту навчання беруть участь доктори наук, професори, кандидати наук, доценти, які мають досвід практичної, наукової та педагогічної роботи.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.
Інформаційне навчально-методичне забезпечення	та Відповідно до вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності включає в себе ресурси науково-технічної бібліотеки, репозиторій університету, електронні навчальні ресурси, веб-сайт НУЦЗ України та кафедри, на яких розміщена основна інформація щодо освітньої діяльності за ОПП. Університет надає доступ до мережі Інтернет, впроваджена інформаційна система підтримки освітнього процесу, забезпечено доступ до наукометричних баз даних.
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
Національна кредитна мобільність	Право на національну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі договорів про співробітництво між Національним університетом цивільного захисту України та вітчизняними закладами вищої освіти.
Міжнародна кредитна мобільність	Право на міжнародну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проектів, а також здобувачами вищої освіти з власної ініціативи, на основі індивідуальних запрошень.
Навчання іноземних здобувачів освіти	вищої освіти Навчання іноземних громадян здійснюється після вивчення української мови

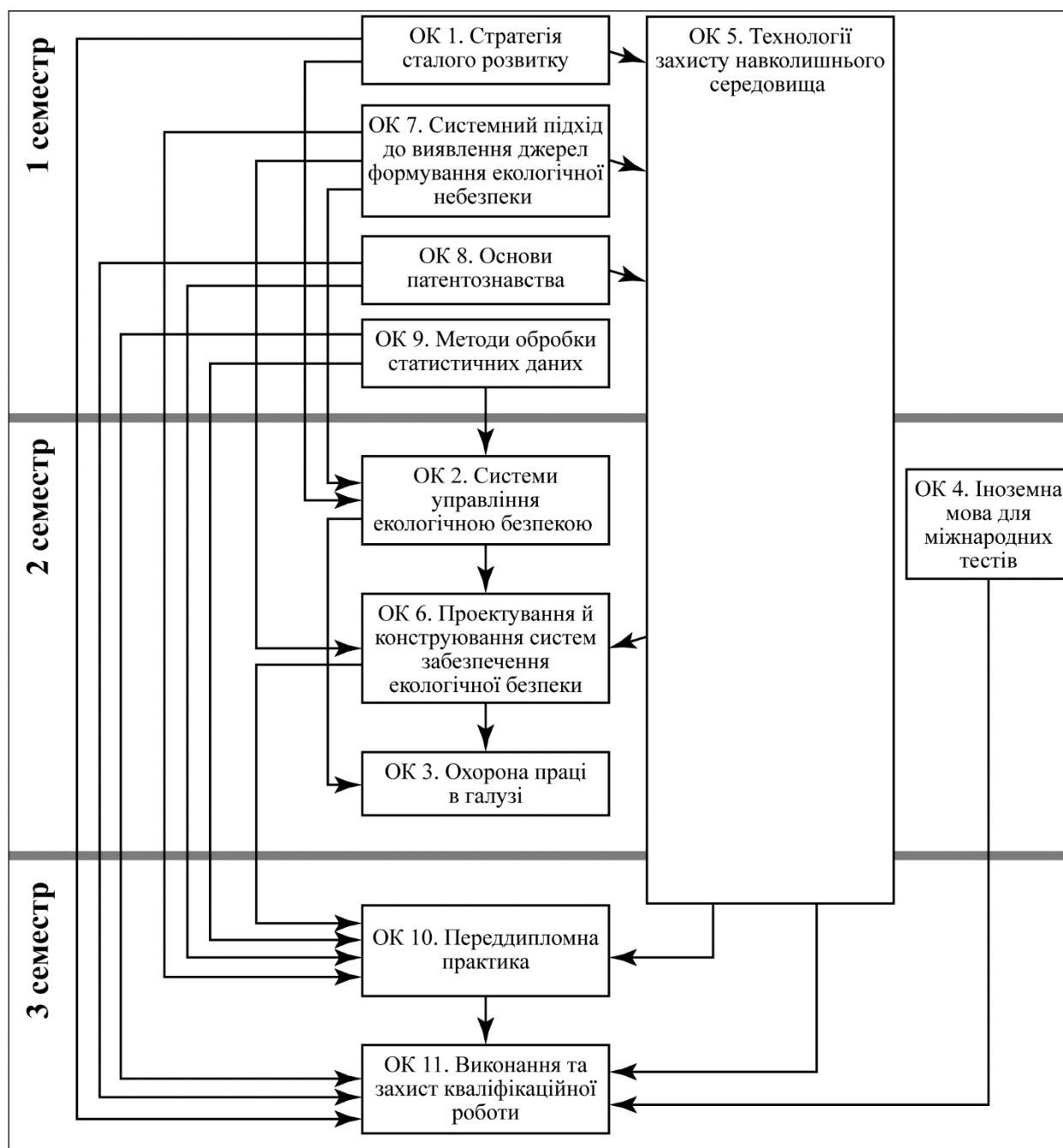
2 Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонентів освітньої програми

Код компонента	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, контрольні заходи тощо)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
ЗАГАЛЬНІ ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ			
OK 1.	Стратегія сталого розвитку	3	екзамен
OK 2.	Системи управління екологічною безпекою	6	екзамен
OK 3.	Охорона праці в галузі	4	екзамен
OK 4.	Іноземна мова для міжнародних тестів	3	диференційований залік
ПРОФЕСІЙНІ ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ			
OK 5.	Технології захисту навколишнього середовища	15,5	курсова робота екзамен
OK 6.	Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки	5,5	екзамен
OK 7.	Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки	6	екзамен
OK 8.	Основи патентознавства	4	диференційований залік
OK 9.	Методи обробки статистичних даних	5	екзамен
OK 10.	Переддипломна практика	6	диференційований залік
Атестація			
OK 11.	Виконання та захист кваліфікаційної роботи	9	
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:		67	
Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми *			
Загальний обсяг вибіркового компонентів*:		23	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

* – Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України здобувач вищої освіти має право обирати будь-яку навчальну дисципліну за спеціальністю або з інших спеціальностей, за якими здійснюється освітня діяльність в університеті.

2.2 Структурно-логічна схема освітньої програми

3 Форма випускної атестації здобувачів вищої освіти

Випускна атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та списування.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті Національного університету цивільного захисту України.

Нормативна форма випускної атестації – захист кваліфікаційної роботи.

4 Відповідність освітніх компонентів компетентностям та результатам навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	ПР01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.	ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 9. Методи обробки статистичних даних ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР13. Використовувати у практичній діяльності знання вітчизняного та міжнародного природоохоронного законодавства.	ОК 8. Основи патентознавства ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ПР02. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, зокрема, для презентації результатів досліджень та інновацій.	ОК 4. Іноземна мова для міжнародних тестів ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
ЗК03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПР01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.	ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 9. Методи обробки статистичних даних ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР03. Використовувати сучасні комунікаційні, комп'ютерні технології у природоохоронній сфері, збирати, зберігати, обробляти і аналізувати інформацію про стан навколишнього середовища та виробничої сфери для вирішення завдань професійної діяльності.	ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 9. Методи обробки статистичних даних ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПР01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.	ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 9. Методи обробки статистичних даних ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	<p>ПР04. Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.</p>	<p>ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 2. Системи управління екологічною безпекою ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи</p>
	<p>ПР05. Ефективно працювати у команді та міжнародному колективі, мати лідерські навички.</p>	<p>ОК 2. Системи управління екологічною безпекою ОК 4. Іноземна мова для міжнародних тестів ОК 10. Переддипломна практика</p>
	<p>ПР06. Здійснювати аналіз соціо-економіко-екологічного стану підприємств, населених пунктів, районів, областей та розробляти стратегії їх сталого розвитку.</p>	<p>ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи</p>
	<p>ПР07. Розробляти системи екологічного управління з дотриманням вимог ISO 14004, встановлювати процедури та планувати і реалізовувати природоохоронні заходи протягом всього життєвого циклу продукції.</p>	<p>ОК 2. Системи управління екологічною безпекою ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи</p>
	<p>ПР10. Оцінювати вплив промислових об'єктів на навколишнє середовище, наслідки інженерної діяльності на довкілля і пов'язану з цим відповідальність за прийняті рішення, планувати і проводити прикладні дослідження з проблем впливу промислових об'єктів на навколишнє середовище.</p>	<p>ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 10. Переддипломна практика</p>

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
		ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР11. Організувати утилізацію і знезаражування промислових і небезпечних відходів, оцінювати вплив промислових і небезпечних відходів на довкілля.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР15. Відшукувати, оцінювати і аналізувати наукову і технічну інформацію, необхідну для розробки і впровадження у виробництво інноваційних природоохоронних технологій та обладнання.	ОК 8. Основи патентознавства ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПР01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.	ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 9. Методи обробки статистичних даних ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР04. Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.	ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 2. Системи управління екологічною безпекою ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР06. Здійснювати аналіз соціо-економіко-екологічного стану підприємств, населених пунктів, районів, областей та розробляти стратегії їх сталого розвитку.	ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
		ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР07. Розробляти системи екологічного управління з дотриманням вимог ISO 14004, встановлювати процедури та планувати і реалізовувати природоохоронні заходи протягом всього життєвого циклу продукції.	ОК 2. Системи управління екологічною безпекою ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР10. Оцінювати вплив промислових об'єктів на навколишнє середовище, наслідки інженерної діяльності на довкілля і пов'язану з цим відповідальність за прийняті рішення, планувати і проводити прикладні дослідження з проблем впливу промислових об'єктів на навколишнє середовище.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР15. Відшукувати, оцінювати і аналізувати наукову і технічну інформацію, необхідну для розробки і впровадження у виробництво інноваційних природоохоронних технологій та обладнання.	ОК 8. Основи патентознавства ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
ЗК06. Здатність розробляти проекти та управляти ними.	ПР04. Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.	ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 2. Системи управління екологічною безпекою ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР05. Ефективно працювати у команді та міжнародному колективі, мати лідерські навички.	ОК 2. Системи управління екологічною безпекою

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
		ОК 4. Іноземна мова для міжнародних тестів ОК 10. Переддипломна практика
	ПР06. Здійснювати аналіз соціо-економіко-екологічного стану підприємств, населених пунктів, районів, областей та розробляти стратегії їх сталого розвитку.	ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР07. Розробляти системи екологічного управління з дотриманням вимог ISO 14004, встановлювати процедури та планувати і реалізовувати природоохоронні заходи протягом всього життєвого циклу продукції.	ОК 2. Системи управління екологічною безпекою ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР08. Проектувати системи комплексного управління відходами та еколого-економічними аспектами їх утилізації, основами проектування полігонів для розміщення відходів, оцінювати їх вплив на довкілля та людину.	ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР12. Впроваджувати і використовувати відновлювальні джерела енергії та ресурсо- та енергозберігаючі технології у виробничій та соціальній сферах.	ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР14. Проектувати системи і технології захисту навколишнього середовища.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
		ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
ЗК07. Здійснення безпечної діяльності.	<p>ПР09. Оцінювати загрози фізичного, хімічного та біологічного забруднення біосфери та його впливу на довкілля і людину, вміти аналізувати зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі під впливом природних і техногенних факторів.</p>	<p>ОК 3. Охорона праці в галузі ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи</p>
	<p>ПР11. Організувати утилізацію і знезаражування промислових і небезпечних відходів, оцінювати вплив промислових і небезпечних відходів на довкілля.</p>	<p>ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи</p>
	<p>ПР12. Впроваджувати і використовувати відновлювальні джерела енергії та ресурсо- та енергозберігаючі технології у виробничій та соціальній сферах.</p>	<p>ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи</p>
СК01. Здатність контролювати й оцінювати екологічні ризики впливу техногенних об'єктів і господарської діяльності на довкілля.	<p>ПР03. Використовувати сучасні комунікаційні, комп'ютерні технології у природоохоронній сфері, збирати, зберігати, обробляти і аналізувати інформацію про стан навколишнього середовища та виробничої сфери для вирішення завдань професійної діяльності.</p>	<p>ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 9. Методи обробки статистичних даних ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи</p>
	<p>ПР06. Здійснювати аналіз соціо-економіко-екологічного стану підприємств, населених пунктів, районів, областей та розробляти стратегії їх сталого розвитку.</p>	<p>ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки</p>

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
		ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР08. Проектувати системи комплексного управління відходами та еколого-економічними аспектами їх утилізації, основами проектування полігонів для розміщення відходів, оцінювати їх вплив на довкілля та людину.	ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР09. Оцінювати загрози фізичного, хімічного та біологічного забруднення біосфери та його впливу на довкілля і людину, вміти аналізувати зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі під впливом природних і техногенних факторів.	ОК 3. Охорона праці в галузі ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР10. Оцінювати вплив промислових об'єктів на навколишнє середовище, наслідки інженерної діяльності на довкілля і пов'язану з цим відповідальність за прийняті рішення, планувати і проводити прикладні дослідження з проблем впливу промислових об'єктів на навколишнє середовище.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР11. Організувати утилізацію і знезаражування промислових і небезпечних відходів, оцінювати вплив промислових і небезпечних відходів на довкілля.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
СК02. Здатність використовувати науково-обґрунтовані методи обробки	ПР01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.	ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
результатів досліджень в галузі технологій захисту навколишнього середовища.		ОК 9. Методи обробки статистичних даних ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР03. Використовувати сучасні комунікаційні, комп'ютерні технології у природоохоронній сфері, збирати, зберігати, обробляти і аналізувати інформацію про стан навколишнього середовища та виробничої сфери для вирішення завдань професійної діяльності.	ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 9. Методи обробки статистичних даних ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР10. Оцінювати вплив промислових об'єктів на навколишнє середовище, наслідки інженерної діяльності на довкілля і пов'язану з цим відповідальність за прийняті рішення, планувати і проводити прикладні дослідження з проблем впливу промислових об'єктів на навколишнє середовище.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
СК03. Здатність планувати, проектувати та контролювати параметри роботи окремих видів обладнання, техніки і технологій захисту навколишнього середовища.	ПР08. Проектувати системи комплексного управління відходами та еколого-економічними аспектами їх утилізації, основами проектування полігонів для розміщення відходів, оцінювати їх вплив на довкілля та людину.	ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР12. Впроваджувати і використовувати відновлювальні джерела енергії та ресурсо- та енергозберігаючі технології у виробничій та соціальній сферах.	ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР14. Проектувати системи і технології захисту навколишнього середовища.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
		ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
СК04. Здатність розробляти нові та використовувати відомі способи утилізації, знезараження та рециклінгу побутових і промислових відходів.	ПР08. Проектувати системи комплексного управління відходами та еколого-економічними аспектами їх утилізації, основами проектування полігонів для розміщення відходів, оцінювати їх вплив на довкілля та людину.	ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР09. Оцінювати загрози фізичного, хімічного та біологічного забруднення біосфери та його впливу на довкілля і людину, вміти аналізувати зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі під впливом природних і техногенних факторів.	ОК 3. Охорона праці в галузі ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР11. Організувати утилізацію і знезаражування промислових і небезпечних відходів, оцінювати вплив промислових і небезпечних відходів на довкілля.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
СК05. Здатність впроваджувати і використовувати відновлювальні джерела енергії, ресурсо- та енергозберігаючі технології.	ПР10. Оцінювати вплив промислових об'єктів на навколишнє середовище, наслідки інженерної діяльності на довкілля і пов'язану з цим відповідальність за прийняті рішення, планувати і проводити прикладні дослідження з проблем впливу промислових об'єктів на навколишнє середовище.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР12. Впроваджувати і використовувати відновлювальні джерела енергії та ресурсо- та енергозберігаючі технології у виробничій та соціальній сферах.	ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
		ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
СК06. Здатність контролювати й оцінювати ефективність природоохоронних заходів та застосовуваних технологій.	ПР01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.	ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 9. Методи обробки статистичних даних ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР08. Проектувати системи комплексного управління відходами та еколого-економічними аспектами їх утилізації, основами проектування полігонів для розміщення відходів, оцінювати їх вплив на довкілля та людину.	ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР10. Оцінювати вплив промислових об'єктів на навколишнє середовище, наслідки інженерної діяльності на довкілля і пов'язану з цим відповідальність за прийняті рішення, планувати і проводити прикладні дослідження з проблем впливу промислових об'єктів на навколишнє середовище.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР11. Організувати утилізацію і знезаражування промислових і небезпечних відходів, оцінювати вплив промислових і небезпечних відходів на довкілля.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР12. Впроваджувати і використовувати відновлювальні джерела енергії та ресурсо- та енергозберігаючі технології у виробничій та соціальній сферах.	ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
		ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР14. Проектувати системи і технології захисту навколишнього середовища.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР15. Відшукувати, оцінювати і аналізувати наукову і технічну інформацію, необхідну для розробки і впровадження у виробництво інноваційних природоохоронних технологій та обладнання.	ОК 8. Основи патентознавства ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
СК07. Здатність оцінювати екологічні ризики впливу воєнних дій на складові довкілля.	ПР16. Здійснювати аналіз соціо-економіко-екологічного стану регіонів, що постраждали від воєнної агресії, та розробляти стратегії їх відновлення.	ОК 1. Стратегія сталого розвитку ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 10. Переддипломна практика ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР17. Оцінювати вплив воєнних дій на складові довкілля.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 7. Системний підхід до виявлення джерел формування екологічної небезпеки ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
СК08. Здатність розробляти нові та використовувати відомі технології захисту довкілля з урахуванням потреб регіонів, постраждалих від воєнної	ПР18. Проектувати системи і технології захисту навколишнього середовища від негативного впливу внаслідок воєнних дій.	ОК 5. Технології захисту навколишнього середовища ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
агресії.		ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
	ПР19. Проектувати системи поводження з відходами, що утворилися внаслідок воєнної агресії, оцінювати їх вплив на довкілля та людину.	ОК 6. Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи
СК 09. Здатність демонструвати знання основ культури безпеки, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки та охорони праці у галузі технологій захисту навколишнього середовища.	ПР20. Знати основи культури безпеки, безпеки життєдіяльності, правила пожежної безпеки та охорони праці у галузі технологій захисту навколишнього середовища.	ОК 3. Охорона праці в галузі ОК 11. Виконання та захист кваліфікаційної роботи

5 Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11
ЗК01							+	+	+	+	+
ЗК02				+							+
ЗК03							+		+		+
ЗК04	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК05	+	+			+		+	+	+	+	+
ЗК06	+	+		+	+	+	+			+	+
ЗК07	+		+		+	+	+			+	+
СК01	+		+		+	+	+		+	+	+
СК02					+		+		+	+	+
СК03	+				+	+				+	+
СК04			+		+	+	+			+	+
СК05	+				+		+			+	+
СК06	+				+	+	+	+	+	+	+
СК07	+				+		+				+
СК08					+	+					+
СК09			+								+

6 Матриця відповідності програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11
ПР01							+		+		+
ПР02				+							+
ПР03							+		+		+
ПР04	+	+			+		+				+
ПР05		+		+						+	
ПР06	+						+			+	+
ПР07		+								+	+
ПР08						+				+	+
ПР09			+				+			+	+
ПР10					+		+			+	+
ПР11					+	+					+
ПР12	+				+					+	+
ПР13								+		+	+
ПР14					+	+					+
ПР15								+			+
ПР16	+						+			+	+
ПР17					+		+				+
ПР18					+	+					+
ПР19						+					+

ΠΡ20			+								+
------	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	---

**7 Матриця відповідності визначених освітньою програмою компетентностей дескрипторам
Національної рамки кваліфікацій (НРК)**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Уміння Ум1 Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур Ум2 Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах Ум3 Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Комунікація К1 Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються	Автономія та відповідальність АВ1 Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів АВ2 Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів АВ3 Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії
1	2	3	4	5
Загальні компетентності				
ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	Зн1	Ум1		АВ2, АВ3
ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Зн1	Ум1	К1	АВ2, АВ3
ЗК03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Зн1	Ум1		АВ2, АВ3
ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	Зн1	Ум1	К1	АВ2
ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	Зн1	Ум1	К1	АВ1
ЗК06. Здатність розробляти проекти та управляти ними.	Зн1	Ум1, Ум3	К1	АВ2
ЗК07. Здійснення безпечної діяльності.	Зн1	Ум1, Ум3		АВ1

1	2	3	4	5
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК01. Здатність контролювати й оцінювати екологічні ризики впливу техногенних об'єктів і господарської діяльності на довкілля.	Зн1	Ум1		АВ1
СК02. Здатність використовувати науково-обґрунтовані методи обробки результатів досліджень в галузі технологій захисту навколишнього середовища.	Зн1	Ум1	К1	АВ2, АВ3
СК03. Здатність планувати, проектувати та контролювати параметри роботи окремих видів обладнання, техніки і технологій захисту навколишнього середовища.	Зн1	Ум1	К1	АВ1, АВ2
СК04. Здатність розробляти нові та використовувати відомі способи утилізації, знезараження та рециклінгу побутових і промислових відходів.	Зн1	Ум2		АВ1
СК05. Здатність впроваджувати і використовувати відновлювальні джерела енергії, ресурсо- та енергозберігаючі технології.	Зн1	Ум1		АВ1
СК06. Здатність контролювати й оцінювати ефективність природоохоронних заходів та застосовуваних технологій.	Зн1	Ум1		АВ1, АВ2, АВ3
СК07. Здатність оцінювати екологічні ризики впливу воєнних дій на складові довкілля.	Зн1	Ум1		АВ1
СК08. Здатність розробляти нові та використовувати відомі технології захисту довкілля з урахуванням потреб регіонів, постраждалих від воєнної агресії.	Зн1	Ум2		АВ1
СК 09. Здатність демонструвати знання основ культури безпеки, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки та охорони праці у галузі технологій захисту навколишнього середовища.	Зн1	Ум1		АВ2

Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма:

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Кодекс цивільного захисту України : (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458). Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#Text>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». Дата оновлення: 21.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». Дата оновлення: 02.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.
6. Держспоживстандарт України; Наказ, Класифікатор від 28.07.2010 № 327 Національний класифікатор України класифікатор професій ДК 003:2010 Дата оновлення: 29.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.
7. Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 № 600. Дата оновлення: 26.06.2019. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>.
8. Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 травня 2015 року № 525 : Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.06.2016 р. № 701. Дата оновлення: 22.06.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0964-16#Text>.
9. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 183 «Технології захисту навколишнього середовища» для другого (магістерського) рівня вищої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.03.2020 р. № 378. Дата оновлення: 04.03.2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/03/183-technology-zachisty-seredovisa-M.pdf>.

Керівник проектної групи (гарант освітньо-професійної програми)

завідувач кафедри прикладної
механіки та технологій захисту
навколишнього середовища,
кандидат технічних наук, доцент

Володимир КОЛОСКОВ